

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-14

Nytt sjukhus i Kiruna – lägesrapport	2
Samarbete mellan Landstinget och Skatteverket	4
Närsjukvården - Avrapportering särskilda uppdrag	4
Hälsofrämjande arbetsplatser – en lägesrapport	5
Säker vård	5
Rapport från division Kultur och utbildning	11
Morgonrock	14
Vänregionavtal med Troms	14
Omvärldsbevakat	15
Förändringar i projekt	16
Genomförda Årsstämmor i av landstinget ägda bolag	16
Norrbottensmusiken	20
Norrbottens museum	21
Hemslöjden	21
Länsbiblioteken	22
Naturbruksgymnasium	22
Teknikenshus	22
Nordpraktik	22
Nordic Business Link	23
Förstudie om Nordic Business Support	23
Förstudie Nordnorgealliansen	24

Nytt sjukhus i Kiruna – lägesrapport

Landstingsstyrelsen beslutade den 11 december 2013 (§ 238 – 13) att uppdra att inleda planeringen för ett nytt sjukhus i Kiruna. Mer precist innebar landstingsstyrelsens beslut att:

1. Planering för ett nytt sjukhus i Kiruna ska inledas omgående med inriktning att det nya sjukhuset kan tas i drift år 2025.
2. Landstingsdirektören ges i uppdrag att närmare precisera uppdraget och bilda den organisation som krävs för uppdragets genomförande.
3. Landstingsdirektören ges mandat att förhandla med LKAB om praktiska och ekonomiska förutsättningar för förverkligandet av Kiruna nya sjukhus.
4. Landstingsdirektören ska löpande informera landstingsstyrelsen om arbetets framskridande.

Sedan beslutet fattades har planeringsarbetet inletts. Ingen formell projektororganisation har bildats men en processledare har tillsatts för den inledande delen av planeringen under 2014 och 2015.

I denna rapport redovisas de åtgärder som genomförts och som pågår efter styrelsens beslut.

Sjukhusets placering i den nya staden

Som en del av kommunens arbete med utvecklingsplanen för den nya staden har landstinget och kommunen haft en dialog om det nya sjukhusets placering. För landstingets del har dialogen föregåtts av ett internt arbete för att identifiera de viktigaste förhållanden som behöver beaktas vid placering av det nya sjukhuset. Dessa förhållanden rör främst möjligheterna till goda kommunikationer oavsett på vilket sätt patienter, anhöriga, personal och besökare transporterar sig till sjukhuset. Av särskild vikt är att sjukhuset får en placering som skapar förutsättningar för smidiga transporter med ambulanshelikopter till och från sjukhuset.

I den utvecklingsplan som kommunfullmäktige i Kiruna fastställde den 22 april framgår sjukhusets föreslagna placering i den nya staden. Placeringen överensstämmer med landstingets uppfattning i frågan.

Kontakter med LKAB

Enligt principerna för stadsomvandlingsprocesserna i Kiruna och Gällivare är det LKAB som ska ansvara för de ekonomiska konsekvenserna av stadsomvandlingen. Denna princip gäller även för det nya sjukhuset i Kiruna. LKAB:s inriktning är att betala skadeersättning till landstinget, och andra offentliga myndigheter/organisationer, för det intrång och de konsekvenser som gruvdriften medför. Landstinget och LKAB behöver därför enas om en lämplig tidpunkt för att inleda förhandlingar om denna skadeersättning. Preliminärt bedöms dessa förhandlingar komma att inledas tidigast vid slutet av år 2015.

Planering för kunskapsinhämtning

De för närvarande mest konkreta aktiviteterna handlar om att planera för kunskapsinhämtning som grund för den konkreta planeringen av det sjukhusets verksamhet. Avsikten är att under resten av år 2014 samt år 2015 besöka sjukvårdsorganisationer som verkar under likartade förhållanden som de som råder i Kiruna, d v s områden med litet befolkningsunderlag, kärvt klimat (delar av året) samt långa avstånd för transporter. De områden som i första hand är aktuella att studera är landstingets grannar på Nordkalotten, Skottland samt Canada och Alaska.

Processledaren har etablerat kontakter med företrädare för organisationer på nämnda ställen och en konkret planering för besök pågår. Preliminärt bedöms att de första besöken sker under hösten 2014.

Vid ett möte med kollegorna på Nordkalotten (Helse Nord samt finska Lappland och finska Västerbotten) den 6 och 7 maj i Luleå diskuterades förutsättningarna för att genomföra ett gemensamt arbete i frågor som rör glesbygdsmedicin och sjukhusvård. Det visade sig att intresset hos kollegorna är stort och ett samarbete kommer att etableras.

Fokusområden för den kunskapsinhämtning som kommer att genomföras är främst:

- Den övergripande organisationen för hälso- och sjukvården
- Organiseringen av akut omhändertagande och övrig akut verksamhet
- Integration mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst/äldreomsorg
- Nyttjande av distansöverbyggande teknik

Utvecklingsprojekt

I förberedelsearbetet för det nya sjukhuset, eller snarare den framtida hälso- och sjukvården i Kiruna som givetvis även omfattar primärvården, planeras även att etablera ett med kommunen gemensamt utvecklingsprojekt i syfte att identifiera om samverkan mellan landstinget och kommunen kan utvecklas och förändras. Det är så här långt klarlagt att både landstinget och kommunen är intresserade av att inleda ett gemensamt arbete och ett upptaktsmöte kommer att genomföras före sommaren 2014.

Det är även sannolikt att den statliga innovationsmyndigheten Vinnova kommer att vara en samarbetspart i ett sådant utvecklingsarbete.

Jag kommer att återkomma till styrelsen med ytterligare information i denna fråga som jag bedömer som mycket viktig i det fortsatta planeringsarbetet.

Kommunikation

För att planeringen av och drifttagandet av det nya sjukhuset i Kiruna ska bli framgångsrikt krävs att landstinget är aktivt med att informera och kommunicera med olika intressenter. Landstingsstyrelsen har i sitt uppdrag att inleda planeringen också tryckt på att den lokala befolkningen ska ges möjlighet att vara delaktiga i planeringen.

Hittills har kommunikationsarbetet inriktats på att informera personalen inom hälso- och sjukvården i Kiruna om det pågående arbetet. Det skedde strax före påsk genom öppna möten för all personal inom hälso- och sjukvården på Kiruna sjukhus. Samma dag lämnades information om planeringen till patient- och pensionärsorganisationerna knutna till sjukhusets patientråd.

Därutöver har planeringsarbetet också redovisats i den samrådsgrupp som landstingsdirektören ingår i med företrädare för ett antal viktiga organisationer i Kiruna. Dessutom har en processgrupp med företrädare för landstinget, Kiruna kommun och näringslivsbolaget Progressum bildats.

Information om planeringsarbetet har även lämnats till de fackliga organisationerna i den centrala informations- och förhandlingsgruppen (CIF).

Ekonomi

I avvaktan på att ett avtal träffas med LKAB för att reglera ekonomin kring uppförandet av det nya sjukhuset måste landstinget självt svara för de kostnader som förberedelserna medför i nuläget. Givetvis kommer dessa kostnader att beaktas när landstinget inleder förhandlingar med LKAB om den samlade skadeersättning som ska utges av bolaget. Landstingets utgångspunkter i en kommande förhandling kommer att vara att full ekonomisk ersättning ska lämnas så att skattebetalarna i Norrbotten inte drabbas av några kostnader med anledning av stadsomvandlingen.

I landstingsstyrelsens budget för år 2013 har 500 000 kronor avsatts för de inledande kostnaderna för planeringen av det nya sjukhuset. Dessa medel står till mitt förfogande och jag bedömer att avsatta medel för år 2014 är tillräckliga. För år 2015 kommer behovet av medel att bedömas i den inledda planeringsprocessen.

Samarbete mellan Landstinget och Skatteverket

Landstinget har genom landstingsdirektören ingått Överenskommelse med Skatteverket med syfte:

- Att förebygga ekonomisk brottslighet och underlätta för Norrbottens läns landsting att anlita seriösa företag och därmed minska risken för osund konkurrens.
- Att genom information och service förenkla och möjliggöra för Norrbottens läns landsting att endast anlita företag som sköter sin redovisning och betalning av skattet och avgifter.

Skatteverket lämnar på begäran ut offentliga uppgifter om svenska juridiska och fysiska personer beskattning i samband med upphandling och/eller avtalsuppföljning.

Skatteverket bereds möjlighet att få delta så tidigt som möjligt i landstingets upphandlingsprocesser. På så sätt kan det förebyggande arbetet få störst effekt. Här kan Skatteverket bidra med synpunkter och erfarenheter på kravställningar som syftar till att försvåra för oseriösa aktörer att komma ifråga för upphandlingar.

Utvärdering av överenskommelsen görs årligen på initiativ från Skatteverket.

Närsjukvården - Avrapportering särskilda uppdrag

Missbruks- och beroendevård

Under vårens första fyra månader har ett intensivt arbete pågått i länet tillsammans med företrädare för länets kommuner.

En gemensam Överenskommelse är under upprättande. Målet är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan huvudmännen när det gäller personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel.

Ett nytt Beroendecentrum för hela länet som samfinansieras med länets kommuner kommer att etableras.

Beroendecentrums verksamhet kommer att bestå av två delar:

- Ett antal vårdplatser för abstinensbehandling vid komplicerade tillstånd som ett led i en vårdfläta för de svårast sjuka som inte kan klaras med närsjukvården och kommunernas resurser.
- Kompetensstöd till närsjukvård och kommuner

Vårdplatserna finansieras fullt ut av landstinget medan kommunernas delfinansierar kompetensstödet.

Det övergripande syftet med överenskommelsen är att stärka samverkan mellan landstinget och kommunerna för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för personer med missbruks- och beroendeproblem i hela länet och att minska skillnader i kvalitet och tillgänglighet i länet.

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vård

Inom division Närsjukvård har fem lokala processledare utsetts. Deras uppgift är att driva och följa upp den lokala hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vården (HFS- vården) inom respektive Närsjukvårdsområde. På central nivå finns en samordnad funktion som har i uppgift att samordna denna typ av frågor över länet.

Fokus just nu är att stödja implementeringen av sjukdomsförebyggande insatser. exempelvis att vidareutveckla hälsofrämjande möten i vården, arbeta vidare med frågor kring levnadsvanor, hälsofrämjande arbetsplatser och vårdmiljöer.

Hälsofrämjande arbetsplatser – en lägesrapport

Landstinget vill åstadkomma arbetsplatser som tar ett helhetsgrepp om arbetsmiljön där de hälsofrämjande insatserna ska komplettera det idag etablerade förebyggande och rehabiliterande (efterhjälpande) arbetsmiljöarbetet.

Landstinget startar utvecklingsarbetet år 2014 och målsättningen är att långsiktigt åstadkomma hälsofrämjande arbetsplatser som en del i att profilera landstinget som en attraktiv arbetsgivare för nuvarande och kommande medarbetare.

Säker vård

Socialstyrelsens lägesrapport inom patientsäkerhetsområdet 2014

Socialstyrelsen har nu publicerat den andra av tre lägesrapporten inom patientsäkerhetsområdet. I rapporten redovisas resultat med fokus på patientsäkerhetsutvecklingen under perioden 2010-2013, främst inom den somatiska slutenvården. Granskning har skett utifrån fem perspektiv, indikatorer för patientsäkerhet, indikatorer för skador/rapportering från patienter och närstående, indikatorer för skador/rapportering från vårdgivare och profession, granskning av patientsäkerheten inom specifika områden samt bedömning av landstingens patientsäkerhetsarbete.

I rapporten bedömer Socialstyrelsen att landstingen tagit väsentliga steg i arbetet med att förebygga vårdskador och att en utveckling har skett när det gäller spridningen och användningen av flera befintliga metoder för patientsäkerhetsarbete och introduktionen av nya. Vidare menar Socialstyrelsen att utvecklingen av patientsäkerhetsarbetet som har skett under åren 2011–2013

i stor utsträckning är en effekt av överenskommelserna mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om förbättrad patientsäkerhet.

Överenskommelserna har också i hög grad påskyndat framtagande av gemensamma definitioner, nya metoder, system för datainsamling, datasammanställning och analys och på så vis bidragit till uppbyggnaden av en nationell infrastruktur för patientsäkerhetsarbete inom flera viktiga områden.

Socialstyrelsen bedömer att detta arbete är av stor betydelse för patientsäkerhetsutvecklingen men myndigheten konstaterar att det ännu inte går att se några påtagliga effekter av insatta åtgärder.

Socialstyrelsen anser att vårdgivarna bör fokusera arbetet med att utveckla patientsäkerheten genom följande insatser:

- Använda strukturerad journalgranskning för att följa upp effekten av åtgärder för att förebygga vårdskador.
- Öka de evidensbaserade insatserna så att förekomsten av trycksår och vårdrelaterade infektioner minskar.
- Använda de resultat som kommer fram i olika mätningar och sätt in lämpliga förbättringsåtgärder samt att det är viktigt att aktiviteterna i planerna följs upp och utvärderas.
- Beskriva mer utförligt i patientsäkerhetsberättelserna vad som gjorts för att ge patienter och närstående möjlighet att delta i patientsäkerhetsarbetet.
- Använda det nationella it-stödet för händelseanalys (NITHA) och bidra på så vis till det gemensamma lärandet.
- Bedriva förbättringsarbete avseende patientsäkerhetskultur genom att sätta in åtgärder.

Landstingens och regionernas patientsäkerhetsberättelser

Socialstyrelsen har gett Linköpings universitet i uppdrag att granska innehållet i landets alla patientsäkerhetsberättelserna på landstingens högsta vårdgivarnivå för 2012.

I rapporten presenteras en systematisk sammanställning och jämförande analys av uppgifter inrapporterade från vårdgivare i Sverige för åren 2010, 2011 och 2012. Syftet med granskningen är att få en redovisning av hur landstingen beskrivit sitt patientsäkerhetsarbete och göra en jämförelse med tidigare berättelser för 2010 och 2011. Patientsäkerhetsberättelserna har även använts i samband med den samlande bedömningen av hur långt landstingen kommit i sitt patientsäkerhetsarbete.

Granskningen visade att antalet rapporterade variabler som belyser olika aspekter inom patientsäkerhetsområdet har ökat generellt. En viss ökning noterades även när det gäller rapportering av samverkan med patienter och närstående. Socialstyrelsen anser att patientsäkerhetsberättelserna i högre grad bör redovisa hur vårdgivaren involverar patienter och närstående i patientsäkerhetsarbetet. Det finns också behov av en större enhetlighet vad gäller rapporterade variabler och resultatmätt.

Internationellt forum för kvalitet och säkerhet 2014

I början av april deltog representanter från landstinget i ett internationellt forum för kvalitet och säkerhet, International Forum on Quality and Safety in Healthcare, i Paris. Flera föreläsningar handlade om hur hälso- och sjukvården kunde arbeta för att patienten och dennes närstående ska ges möjlighet

att medverka inte bara i sin vård och behandling utan också i förbättringsarbeten som syftar till att höja patientsäkerheten.

Vidare berördes det förändrade behovet av sjukvård och att med teknikens hjälp möta upp patienters/närståendes behov. Patienter har inte behov av sjukvården i lika stor utsträckning nu som förr i tiden. Möjligheter finns att monitorera och analysera sina vitala parametrar via mobiltelefoner och sända dessa mätresultat till sjukhus/läkare för analys. Den största delen av dessa patienters liv består av egenvård. Sjukvården måste möta patienters behov och anpassa vården så att det innebär så lite störningar som möjligt i det dagliga livet.

Flera workshops genomfördes även där deltagarna under handledning och i grupper arbetade med utformningen av handlingsplaner och planer för implementering av förbättringsåtgärder.

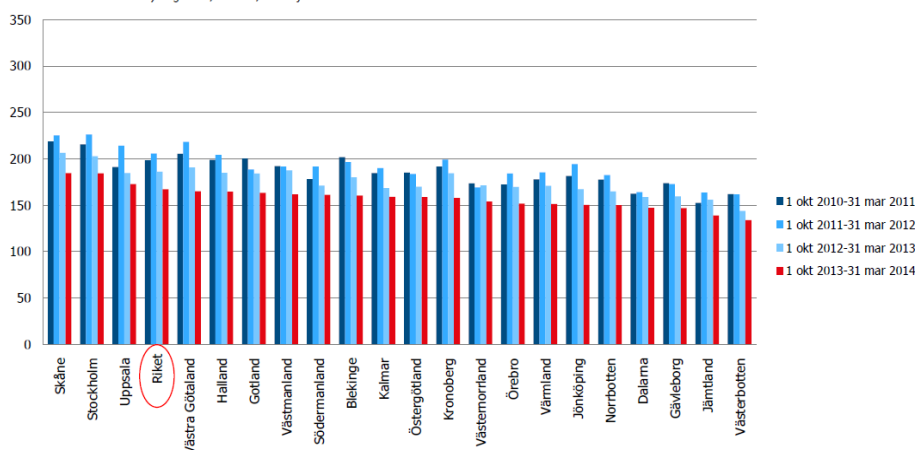
Antibiotikaförskrivningen

Antibiotika intar en särställning bland läkemedel genom att en felaktig användning kan leda till minskad effektivitet. Ju högre förbrukningen är i samhället desto större är risken att bakterier utvecklar motståndskraft mot antibiotika. För att behålla möjligheten till effektiv cancerbehandling, intensivvård, neonatalvård och transplantationsvård måste en ökande antibiotikaresistens motverkas. Det är en viktig patientsäkerhetsfråga för både hälso- och sjukvården och för den enskilde patienten.

Resultatet av mätningarna av antibiotikaförskrivningen i landstinget visar på en fortsatt minskning till och med mars månad.

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exkl metenamin)
Kumulativt 6 månader (okt-mar)
Recept/1000 inv/6 månader

Källa: eHälsomyndigheten, Concise, Alla utfärdare exkl veterinärer

Trycksår

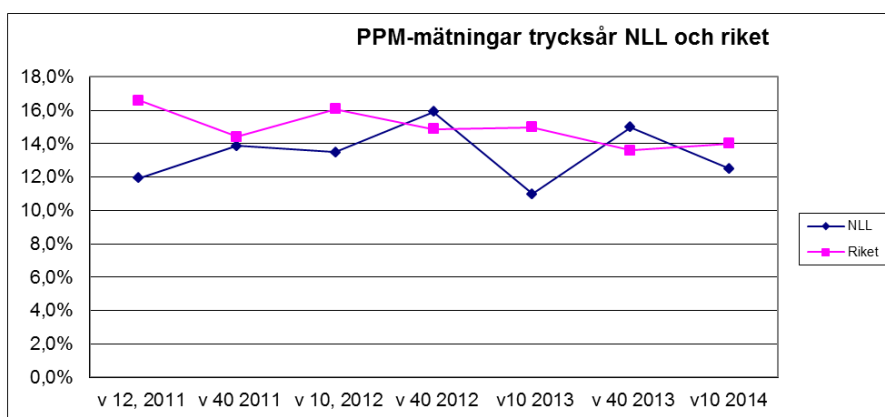
Trycksår är en av de vanligaste orsakerna till vårdskada och orsakar stort lidande för patienten samt stora kostnader för behandling och de måste förebyggas med alla medel. Den 5 mars 2014 utfördes den sjätte nationella punktprevalens mätningen (PPM) av trycksår. Syftet med mätningarna är att resultatet ska ligga till grund för förbättringsarbete. Målet är att ingen patient ska drabbas av trycksår under sin vårdtid och att sår som finns ska behandlas.

Målet är även att alla hud- och riskbedömningar ska dokumenteras i patientjournal.

Vårens mätning omfattade alla patienter, 18 år och äldre, inskrivna på en vårdavdelning alternativt närsjukvårdens OBS-avdelningar. I mätningen deltog 536 patienter. Antalet patienter som identifierades som riskpatienter för trycksår var i år fler jämfört med mätningen mars 2013. Resultat visar också att kvinnor har fler trycksår jämfört med männen.

Patienter med risk för trycksår ska identifieras och förebyggande åtgärder sättas in i ett tidigt skede. Årets mätning visar att ryggslut och hälar är de vanligast förekommande ställen på kroppen där trycksår uppkommer. Förebyggande åtgärder är hälavlastning, lägesändringar samt förebyggande och behandlande madrass. I årets resultat är Norrbotten det landsting som visade lägst resultat i de förebyggande åtgärderna vad gäller förebyggande och avlastande madrasser till patienter med risk för trycksår.

Under hösten 2014 kommer ett förbättringsarbete med fokus på trycksår att starta i landstinget som syftar till att öka kunskapen och förmåga att identifiera patienter med risk för trycksår. Målet är att alla patienter med risk för trycksår ska få förebyggande åtgärder insatta.

Källa SKL:s databas punktprevalensmätning trycksår, april 2014

Sammanfattningsvis kan sägas att;

- riskpatienter måste identifierats tidigt och förebyggande åtgärder sättas in
- förebyggande och avlastande madrasser är en effektiv åtgärd och behov finns för fler madrasser till riskpatienter
- de flesta trycksår är av kategori 1 och 2 och finns i ryggslut, sittben och hälar
- flera patienter har mer än ett trycksår
- andelen patienter som fått förebyggande insatser når inte 100 procent
- dokumentationen behöver förbättrats

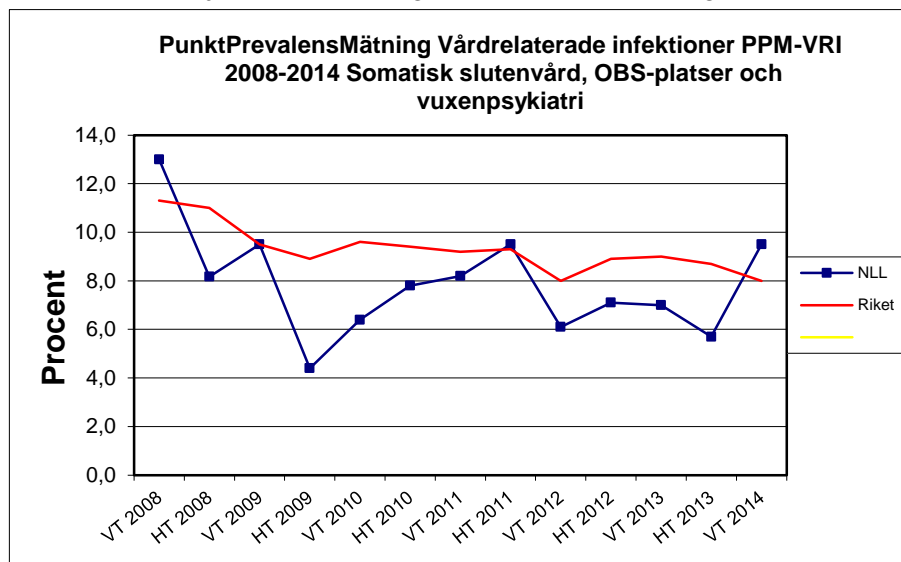
Punktprevalensmätning av vårdrelaterade infektioner

Andelen vårdrelaterade infektioner (VRI) mäts i landstinget sedan 2008 vid två tillfällen per år och ingår i den nationella patientsäkerhetsöverenskomsten. VRI, är den vanligaste typen av skada som drabbar patienter inom slutna somatiska vård. Cirka en tredjedel av alla VRI bedöms vara möjliga att

förebygga och varje VRI beräknas förlänga vårdtiden med i genomsnitt fyra extra vårddygn.

Senaste punktprevalensmätning VRI genomfördes mars 2014. I mätningen ingick somatisk- och vuxenpsykiatrisk slutenvård samt primärvårdens obs-platser. Mätningen omfattade 428 patienter i Norrbotten.

Resultatet visade att andelen vårdrelaterade infektioner har ökat i landstinget och då främst på länssjukhuset. Andelen VRI för landstinget ligger nu högre än riket totalt. Fler män än kvinnor drabbas av en VRI. Infektioner i urinblåsa, hud och mjukdelar samt lunginflammationer är vanligast.

Källa; SKLs databas för punktprevalensmätningar/VRI 2014

I det fortsatta arbetet med att identifiera framgångsfaktorer för att minska andelen VRI är det av stor vikt att analysera riskfaktorer kopplat till diagnosgrupper samt strukturerat arbeta med åtgärdsplanerna. I landstinget pågår exempelvis under våren ett projekt med syfte att minska vårdrelaterade urinvägsinfektioner som är en vanlig förekommande VRI.

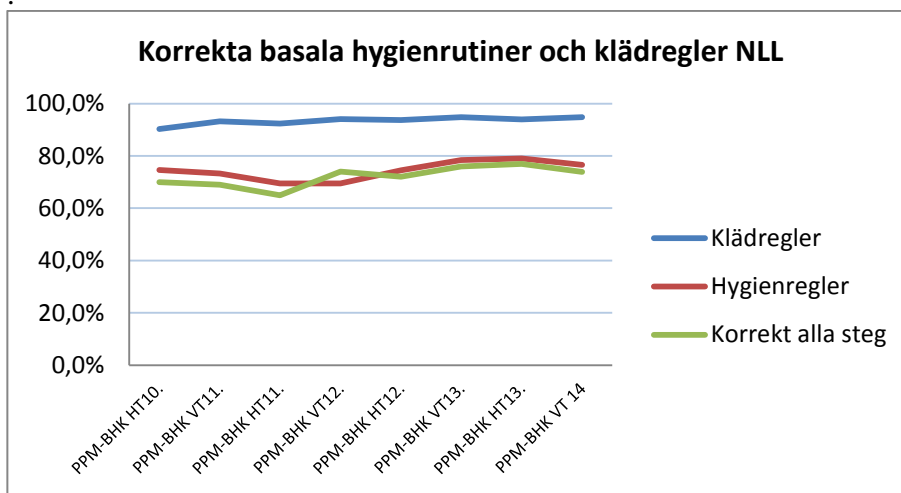
Det systematiska arbetet med tydliga målsättningar i landstings-, divisions- och verksamhetsplanerna med uppföljning, medvetenheten om förekomst av vårdrelaterade infektioner, beteendeförändringar och uthållighet i patientsäkerhetsarbetet måste fortgå med oförminskad kraft.

Punktprevalensmätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

En av orsakerna till VRI är att infektioner kan överföras till patienter via personalens händer och kläder. För att minska denna risk mäts följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler varje månad i landstinget samt vid de årliga nationella punktprevalensmätningarna (PPM).

Vårens PPM basala hygienrutiner och klädregler genomfördes i mars och resultatet visar på hög följsamhet inom landstinget. För mätningen som visar följsamhet av klädregler per yrkesgrupp ses att läkarna är den yrkesgrupp som ökat mest i följsamheten över tid. De har ökat från 77 procent 2010, till 98 procent 2014 och ligger nu på samma nivå som sjuksköterskor, undersköterskor och vårdbiträden. Effekten kan vara att landstinget sett över arbetsdräkten och exkluderat de arbetskläder som inte följer landstingets klädregler.

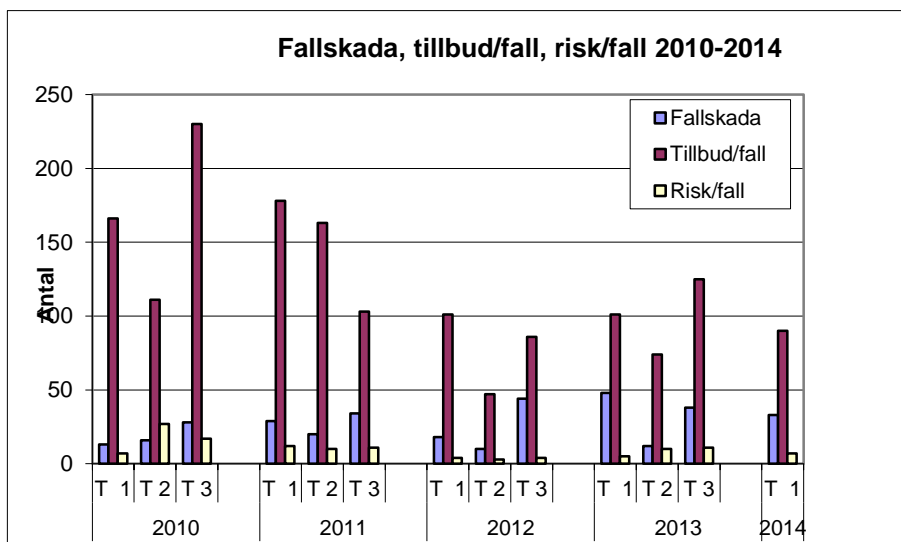
För följsamhet gällande hygienrutiner ses ett försämrat resultat jämfört med förra årets mätningar. Det är framförallt desinfektion av händerna före patientnära arbete som ligger lågt. Den totala följsamheten i mätningens samtliga sju steg visar även den på ett något sämre resultat jämfört med tidigare mätningar.

Källa; SKLs databas för punktprevalensmätningar/BHK 2014

Fall och fallskador

Under första terialen 2014 skadades 33 patienter i samband med fall under vård och behandling och 90 tillbud för fall inträffade. Uppföljningen visar inget trendbrott och ytterligare insatser samt följsamhet till evidensbaserade åtgärder behövs. Särskilt viktigt är att patienter med risk för fall identifieras tidigt så att förebyggande åtgärder sätts in. Chefen har ett stort ansvar att följa upp och arbeta med förbättringar samt visa resultat i arbetsgrupperna på enheterna.

Källa; Databasen Synergi, maj 2014

Tillsyn

Just nu pågår en egeninitierad tillsyn initierad av Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Myndigheten granskar hur vårdgivaren säkerställer en hög patientsäkerhet vid anställning av icke legitimerade läkare enligt vikariatsförordnande.

Rapport från division Kultur och utbildning

Divisionen representerades av Elisabeth Lax, divisionschef, skolchef Bo Wiberg och rektor Mimmi Andersson från Grans på Naturbruksgymnasier-nas årskonferens i Kristianstad den 2-4 april. I stort sett hela Sveriges naturbruksgymnasier brottas med vikande elevunderlag relaterade även till otydligheter i nationell programskrivning för möjligheter till högskoleförberedande studier. Från divisionen redovisades aktuella frågor, förändringar i nationella utgångspunkter för utbildningarna samt framtidsfrågor.

Den 8 april genomfördes ett av de årliga kommunbesöken, i Överkalix. Den 29 april genomfördes ett kommunbesök i Jokkmokk med presentation av Kulturplan och dynamiska, givande diskussioner om kulturfrågor.

Den 10 april genomfördes på inbjudan av divisionen vårens näst sista träff mellan länets kulturchefer/kultursekreterare och divisionens ledning. Ämnen som avhandlades var bland andra litteraturens ställning i Norrbotten och framtidsfrågor inom sektorn. Dessutom diskuterades gemensamma projekt och informerades om aktuella frågor nationellt och regionalt.

Ett projekt i samverkan mellan landstinget och Pajala kommun enligt Cultural Planning- modellen genomförs under våren i Pajala, för att kunna ge bestående kunskap för fortsatt samhällsplanering. Projektets status presenterades vid en företagarfrukost i Pajala den 11 april.

Norrbottensmusiken

Barn- och ungdomsföreställningarna "Underverksklubben" och opera-trion "Divine" turnerade på skolor i länet under början av april. Underverksklubben spelade för lågstadielärover från 31 mars- 4 april. Divine spelade i Norrbotten 31 mars-9 april. "Operadivorna" gav också två offentliga föreställningar, en i Arvidsjaur och en lunchbit på Kulturens hus, Luleå.

Norrbottens Kammarorkester turnéstartade den 3 april med programmet Majestätisk Marimba med marimbaartisten Daniella Ganeva och violinisten och spelande ledaren Levon Chilingirian. Konserter gavs i Jokkmokk, Luleå, Pajala och Piteå.

Den 2 april spelade Norrbotten Big Band på Kulturhuset i Stockholm med engelske jazzpianisten Django Bates Belovéd Trio med programmet Tenacity, musik av Charlie Parker samt ett beställningsverk. Dagen efter flög bandet till Newcastle, England, och genomförde två konserter på den största engelska jazzfestivalen Sage Gateshead den 4 april med Prefab Sprouts musik och Joakim Milder samt Django Bates Tenacity.

Norrbotten Big Band spelade med musikgruppen Paavo i Haparanda, Älvsbyn och Luleå den 11-13 april. Paavo har nyss gett ut en ny skiva och bandet, som i vanliga fall består av nio personer, var nedskalad till en trio bestående av Sofia Jernberg, Cecilia Persson och Fredrik Ljungkvist.

Den 24-26 april var Norrbotten Big Band och Norrbottensmusiken värdar för drygt 60 unga jazzmusiker - tre ungdomsstorband - och 21 ledare från tre olika nationer, inom Music on Top och YOUNG. Det var läger, workshops och stor konsert i Kulturens hus i Luleå lördag 26 april. Läget, som går

under namnet YOUNG, är ett projekt under Music on Top och avslutades med en offentlig konsert där de tre ungdomsstorbanden spelade. AYJO leddes denna gång av Dicken Hedrenius.

Norrbottnen NEO spelade 9 april för ett fullsatt Fylkingen under festivalen LjudOljud. Det var årets samarbete mellan Norrbotten NEO och kompositionsutbildningen vid KMH som avslutades med en konsert då sex verk uruppfördes.

Den 13 april gav Norrbotten NEO en konsert i Konserthuset i Stockholm, vid tonsättarweekend för Jesper Nordin och hans musik. Svenska Dagbladets kritiker utnämnde tonsättarporträttet till "Årets att se fram emot".

Ensemblen Norrbotten NEO spelade den 29 april kväll på LKAB:s årsstämma i Stadshotellet med anledning av att de förra året mottog LKAB:s kulturstipendium.

Radiosändningar och cd-nyheter: NBB skymtades i dokumentären om Ann-Sofi Söderkvist som sändes i SVT 2 den 19 april. Där berättades det även om Jazzverk.

Norrbottensmusiken fortsätter sitt varumärkesarbete tillsammans med Sofia Lampa från Plan 7.

Susanna Lindmark, konstnärlig ledare för Arctic Light, nominerades till priset som Årets Magmakvinna.

Norrbottens länsbibliotek

Inom bibliotekssamarbetet har beslut tagits att upphandla transporter av medier på nytt i och med att avtalet löper ut 2014-12-31. Piteå kommun kommer återigen att genomföra upphandlingen med stöd av Länsbiblioteket och övriga bibliotek i länet. Idag är Bussgods transportör.

För att mediasamarbetet ska fungera smidigt och fullt ut behöver alla kommuner övergå till RFID vilket betyder inköp av RFID-chip och annan tillhörande utrustning. Diskussion och samtal pågår om en eventuell gemensam upphandling för de bibliotek som ännu inte övergått från streckkodsmärkning till chip. En kartläggning av inköpsbehov hos kommunerna har gjorts, men som behöver kvalitetssäkras. Landstinget upphandlingsenhet har aviserat att det är stor efterfrågan på deras tjänster och osäkert om de kan bistå i en sådan upphandling.

Vecka 17 firades Världsbokveckan och Världsbokdagen den 23 april i hela länet på biblioteken med olika läsfrämjande aktiviteter. Under Världsbokveckan hade länsbibliotekschefen och folkbibliotekscheferna satt samman en gemensam debattartikel "Ge barnet rätten till språket" vilken infördes i länets dagstidningar (ej Haparandabladet) och i Norran. Syftet med artikeln var att lyfta fram barns rätt till språket och vuxnas ansvar att arbeta med frågan.

Ett särskilt fokus under veckan var målgruppen föräldrar, som ett led i Barnpoesiåret och bibliotekens gemensamt framtagna läsluststrategi. Några bibliotek riktade aktiviteter till pappor för att öka intresset för läsning bland män och pojkar. Bokpåsar i form av "goodiebags" delades ut på olika platser i länet med budskap om barns språkutveckling och betydelsen av att läsa med barnen. Bland de böckerna fanns även några på minoritets- och andra språk för att nå föräldrar med andra språk än svenska som modersmål. Sammantaget var mediebevakningen god under veckan med 8 införda artiklar i dagstidningarna och ett TV-inslag.

Vecka 18 inleddes med ”Polarbibblo på turné” där webbsajten gör gästspel på olika folkbibliotek i länet under året för att stimulera till läsning och skrivande. Författaren, estradpoeten och skivareledaren Solja Krapu är anlitad som professionell kulturutövare och håller i skivareverkstäder för barn. Premiär för turnén var verkstad vid fyra bibliotek i Luleå för att sedan under året gå vidare in i länet.

Under Världsbokveckan lanserades den nationella webbresursen ”En läsande klass”, initierad av författaren och läraren Martin Widmark som ett verktyg för skolans läsfrämjande arbete. På webbplatsen framhålls några goda exempel på väl fungerande samarbeten mellan skola och folkbibliotek runt om i Sverige och som ska inspirera till nya samarbeten. Däribland finns Norrbottens digitala läs- och skrivresurs för barn - Polarbibblo.se. Och ett fint betyg på att landstingets mångåriga arbete varit en lyckad satsning.

Länsbiblioteket medverkade vid kommunbesöken i Överkalix 8 april och i Jokkmokk 29 april samt vid kommun- och landstingsträffen 10 april. Länsbiblioteket deltog även vid mötet med kultursamverkansmodellernas arbetsgrupper i Luleå 15 april.

Inrapportering av den kvalitativa och kvantitativa uppföljningen för 2013 till Kulturrådet har gjorts till divisionens samordnare.

Tillgänglighetsarbetet fortsätter med undersökning av talsyntes för webbtjänsterna Bibblo.se och förbättrad talsyntes för Polarbibblo.se. Foldrar tas fram på olika språk för Polarbibblo.se för att nå målgrupper som talar andra språk än svenska.

Maria Vedin, utredare för ett litterärt resurscentrum, har haft dialogmöte 1 april med Länsbiblioteket om allmänna synpunkter på förstudiarbetet samt samverkansområden mellan ett centrum och biblioteksverksamheten.

Norrbottens länsmuseum

Möte med ABMF- rådet genomfördes den 4 april. Kravspecifikation för portal är framtagen i projektet Kulturarvscentral Norrbotten. Utställningen Hemslöjden 130 år fortsätter på Ajtté i Jokkmokk. Utställningen Romska röster på Storgatan 5 april, invigdes med tal och musik.

Utställningen Romska röster har anordnats och genomförts tillsammans med Kyösti Lindberg.

Under vecka 15 och 17 besöktes 9 mellanstadie- och högstadielklasser i Luleå.

På museikaféet genomfördes ett Stickkafé den 6 april och ett Tangocafé den 9 april.

Månadens arkivkväll genomfördes 10 april med temat idrott.

Norrbottens Föreningsarkivs arkivarie Matias Pentti, tävlingscyklist, gav ett uppskattat föredrag om cykelsport, med koppling till norrbottensk föreningshistoria under Afternoon tea den 13 april i museikaféet.

Norrbottens museums arkiv och bibliotek jämte Norrbottens Föreningsarkiv presenterades den 24 april för Luleå kulturnämnd, efter sammanträde, och för elevgrupp Sunderby folkhögskola.

Kvällsföreläsning gavs med Berit Kalander och musik med Mattias Kalander på Romernas nationaldag.

Utställning ”Elevsalong 2014” har genomförts i samarbete med Sunderby Folkhögskola och Sverige-Finska folkhögskolan i Haparanda. Följande programkvällar har anordnats: Eftersnack i samarbete med MSSK och Luleå

Hockey samt föreläsning den 23 april av Torbjörn Riktig om det skogs-samiska nybygget Rikti Dokkas.

Museets slöjdklubb har genomförts varje onsdagskväll, museets teaterklubb har genomförts varje onsdagskväll och barnens söndag har genomförts varje söndag.

Fortsatt arbete med det pedagogiska projektet ”Kan själv” på Seskarö och i Luleå.

April månad har genererat mer än hundra besökare vid Arkivcentrum och många inkomna förfrågningar hanteras av medarbetare vid Norrbottens museum och Norrbottens Föreningsarkiv.

Framtagning av konstprogram för patienthotellet Sunderbyn, med unikt fokus på Norrbottenskonstnärer.

Medverkan i projekt angående ursprungliga färgsättningen av kyrkstugorna i Gammelstad (Världsarvskontoret projektägare).

Naturbruksutbildningarna Grans Naturbruksskola och Kalix Naturbruksgymnasium

Första utbildningen inom vårdhund startades under månaden med Kalix kommun som uppdragsgivare.

Deltagit i den årligen återkommande nationella naturbrukskonferensen.

Grans har inlett ett samarbetsprojekt med Holland inom programmet Erasmus.

Morgonrock

Vem tjänar på integration

Den 11 april anslöt 90 personer till Vetenskapens Hus för att ta del av Fredrik Rakars föreläsning om migration. Rakar har i 15 år varit verksam som konsult, forskare och tjänsteman inom området och skrev 2004 sin avhandling om implementering av den svenska integrationspolitiken: ”Taming integration – in the crossfire between interests and good intentions”.

Föreläsningen handlade dels om hur globala flyktingströmmar påverkar och behövs för att påverka länders utveckling. Men framförallt beskrevs det hur invandringspolitiken förändrats under de senaste 40 åren, från att ha ansetts som ett livsviktigt behov till att beskrivas mer som ett problem som måste lösas.

Sammanfattningsvis menade Rakar att mycket av de riktade resurserna som satsats på ökad integration fått motsatt effekt och istället bidragit till ökad segregation. Projektägare och offentlig verksamhet måste frånga integrationstanken och istället tänka samhällsnytta när projekt och verksamheter utformas. Riktade insatser bör göras med delaktighet och eget ägarskap som principer. Slutligen menade Rakar att det faktum att människor flyttar är del av en global samhällsprocess och en nödvändig resurs - inte ett problem som ska lösas.

Vänregionavtal med Troms

I januari 2013 undertecknade Norrbottens läns landsting och Troms fylkeskommun ett förnyat avtal om samarbete. Avtalet gäller övergripande frågor och inom nio utpekade områden; kultur och kulturarv, utbildning och forsk-

ning, näringsliv, film, infrastruktur, besöksnäring, e-hälsa, munhälsa. Avtalet samlar och underlättar samarbete mellan flertalet aktörer i Norrbotten och Troms. Under våren har landstinget genomfört en avstämning med aktörer i länet angående samarbetet med Troms. *Se bilaga med utförliga rapporter för samtliga områden.* Etablerandet av flygförbindelsen mellan Luleå och Tromsö som äntligen är på gång väntas underlätta och öka samarbetet ytterligare.

Omvärldsbevakat

Tillväxt Norr

Regeringen har utsett Västerbottens landshövding att ingå i en utredningsgrupp för tillväxt från Norr. Medlemmar i gruppen är, förutom landshövdingen Magdalena Andersson, Centralhandelskammarens verkställande direktör Risto E.J. Penttilä från Finland, samt rektorn för Tromsø universitet Anne Husebekk från Norge.

Utredningsgruppen har till uppgift att undersöka nya samarbetsområden i de nordliga regionerna med mervärde för de tre länderna. Det primära syftet är att söka möjligheter att öka den hållbara ekonomiska tillväxten i norr och samarbetet kan inbegripa såväl aktörer inom den offentliga sektorn som från näringslivet. Utredningsgruppen är tillfällig och arbetet förväntas bli färdigt under senare hälften av 2014.

Landstinget försöker ta reda på mer information kring vad gruppen ska göra. Det är otydligt hur förankring och insamling av information i Sverige ska ske. Anmärkningsvärt är att det inte finns representanter i grupperingen som är regionalt utvecklingsansvariga eller politiker i de nordliga områdena.

Länk till pressmeddelandet:

<http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/nyheter/2014/Pages/landshovding-magdalena-andersson-utsedd-att-inga-i-utredningsgruppen-tillvaxt-fran-norr.aspx>

Europaparlamentets resolution om EU:s strategi för Arktis

EU har länge intresserat sig för arktiska frågor. Det är endast två regioner i EU som ligger norr om Polcirkeln. I Mars antog Europaparlamentet resolution angående EU:s strategi för Arktis. Ett av de dokument som parlamentet baserar resolutionen på är NSPA studien som Nordregio gjorde 2009.

Resolutionens innebär i korthet:

- Europaparlamentet vill ha en enad EU strategi för Arktis
- Regionerna i EU:s del av Arktis måste inkluderas för legitimitet och ömsesidig förståelse genom regelbundna samråd.
- Utnyttjande av resurser måste respekteras och gynna lokalbefolkningen.
- EU-strategi för Arktis förutsätter lämpligt budgetstöd för att fungera

Läs mer:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2014-0236&format=XML&language=SV>

Förändringar i projekt

Förskjuten projektstart Vägen till arbete på landsbygden

Landstingsstyrelsen beslutade 6 mars 2014 att medfinansiera projektet ”Vägen till arbete på landsbygden” med totalt 450 000 kr, för projekttiden 2014-04-01—2015-05-31.

Sunderby folkhögskola ansöker om att projekttiden förskjuts till att gälla 2014-06-14—2015-05-31, med oförändrad medfinansiering från landstinget.

Landstinget beviljar förskjuten projektstart med oförändrad medfinansiering, förutsatt att även övriga medfinansierare beviljar förskjuten projektstart.

Genomförda Årsstämmor i av landstinget ägda bolag

IT Norrbotten AB

IT Norrbotten AB:s affärsidé är att erbjuda Europas största öppna fiberbase-rade höghastighetsnät till näringsliv och offentlig service, vilket skapar ett utökat tjänsteutbud, som bidrar till ekonomisk tillväxt och utveckling i regionen. Bolagets roll är att verka för att fibernätet kommer till praktisk användning för näringsliv och offentlig service. Bolaget är också ett projekt-kontor, där bolaget är ägarnas förlängda arm gällande samordning och kompetens.

IT Norrbotten AB höll årsstämma den 16 april 2014. Ombud på stämman var Kent Ögren. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Niklas Nordström valdes in i styrelsen och efterträder Yvonne Stålnacke som styrelseordförande. In i styrelsen valdes också landstingets IT-strateg Stefan Carlsson. Styrelsen består efter stämman av Niklas Nordström (ordförande), Inger Eriksson (vice ordförande), Anita Lindfors, Stefan Carlsson och Thomas Brännström. Bolagets verkställande direktör är Tony Blomqvist.

Under 2013 gjorde bolaget en vinst på 646 123 kr, vilket återinvesteras i förvaltning av infrastrukturen kommande år. Landstinget äger 47 procent av bolaget och länets kommuner resten.

Investeringar i Norrbotten AB

Investeringar i Norrbotten AB (Invest in Norrbotten) arbetar tillsammans med kommunerna med att exportera kännedom och kunskap om de affärs-mässiga möjligheterna i Norrbotten för att få fler etablerare och investerare till länet. För att lyckas med det krävs ett systematiskt proaktivt investerings- och etableringsarbete i Norrbotten och länets kommuner vilket Invest in Norrbotten koordinerar.

Tillsammans med kommunerna och med andra aktörer/organisationer/företag i länet har Norrbottens just nu unika affärsmöjligheter identifierats, utifrån en internationell investerares perspektiv. Områden som gruv & mineral, förnyelsebar energi - exempelvis vindkraft - och etablering av datacenter är de områden som direkt attraherat internationellt investeringsintresse. Dessa områden bearbetas via bolagets själv, i samarbete med Business Sweden och med bolagets internationella agenter i Storbritannien och Norge. I början på 2014 har också slutits ett agentavtal för tyska marknaden.

Investeringar i Norrbotten AB höll årsstämma den 16 april 2014. Ombud på stämman var Kent Ögren. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Styrelsen består efter stämman av Anders Granberg (ordfö-

rande), Susanne Sjölund, Staffan Borg, Thomas Björnström och Eva Quist. Bolagets verkställande direktör är Jörgen Eriksson.

Under sitt första räkenskapsår gjorde bolaget en vinst på 188 877 kr, vilken återinvesteras i verksamheten kommande år. Bolaget ägs till 84,8 procent av landstinget. Övriga ägare är Luleå, Boden, Arvidsjaur, Älvsbyn, Kalix, Harparanda, Överkalix och Övertorneå kommuner.

Filmpool Nord AB

Filmpool Nord AB:s två huvuduppdrag är att vara ett produktionscentrum för långfilm, audiovisuella verk och TV- drama samt vara ett regionalt resurscentrum innefattande bland annat filmpedagogik, barn- och ungdomsverksamhet, talangutveckling, digitalutveckling, visning och spridning av film, filmkulturella frågor och biograffrågor.

Samproduktion av långfilm för biograf och dramatik för tv är fortsatt dragloket för den vidare utvecklingen av bolaget och verksamheten i länet. Under 2013 hade bolaget fyra norrbottenspremiärer – ”Eskil och Trinidad”, ”I lodjurets timma”, ”Mig äger ingen” samt ”Ömheden”. Beslut har under 2013 också tagits om samproduktion av fyra långfilmer samt dramaserien för SVT ”Tjockare än vatten”. En fortsatt strid ström av kort- och dokumentärfilmsprojekt har processats inom bolaget, vilket bland annat resulterat i ett stort antal norrbottenspremiärer, festivalvisningar och tv-sändningar. Metoder för att ytterligare stärka publik återkoppling av de filmer som bolaget investerar i utarbetas i samarbete Digital Live Arena vid Acusticum i Piteå.

Bolaget utför filmkulturell verksamhet i länets samtliga kommuner. Inom den filmkulturella sidan ligger tyngdpunkten på barn- och ungdomsverksamheten, där bolaget bedriver pedagogisk verksamhet inom skolan samt driver och samarbetar kring ett flertal projekt. Den årligt återkommande branschträffen Filmkonventet 10-årsjubilerade med 300 deltagare. Filmkonventet bidrar till att positionera och exponera Norrbotten gentemot den svenska filmbranschen och evenemanget fortsätter att vara en mötesplats för att mötas och diskutera angelägna frågor inom den svenska filmpolitiken och branschen.

Filmpool Nord AB höll årsstämma den 16 april 2014. Landstingets ombud på stämman var Kent Ögren. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Styrelsen består efter årsstämman av Jan Palo (ordförande), Eva Quist, Sonia Harr, Clas Gunnarsson och Staffan Ling. Bolagets verkställande direktör är Susann Jonsson.

Bolagets nettoomsättning minskade 2013 med 2,8 Mkr jämfört med 2012. Orsaken är dels att de externfinansierade projekten minskat, dels lägre intäkter från de filmer som bolaget samproducerat. Stämman beslutade att den ansamlade vinsten på 358 010 kr balanseras i ny räkning. Bolaget ägs tillsammans av landstinget (32,86 procent) och tolv av länets kommuner. Arvidsjaur och Gällivare kommuner är inte ägare.

BD Pop AB

BD Pop AB ska vara ett regionalt resurs- och produktionscentrum för populärmusik i syfte att stödja talanger och stärka den regionala musikbranschen och stimulera tillväxt av kreativa näringar.

Utifrån uppdraget fokuserar bolaget på fyra insatsområden, i syfte att utveckla branschen i länet. Det första området är produktion, där inspelningsstudio fungerar som ett nav. Bolaget har skapat ett nätverk av certifierade

studiotekniker, som utgör en studiokompetens som gynnar teknikers och producenters verksamhet i länet.

Nästa utvecklingssteg är distribution. Det finns många artister som inte har avtal med skivbolag, men som trots allt önskar få ut sin musik digitalt. Digi North är en tjänst som möjliggör för artisten att sprida sin musik digitalt och samtidigt få betalt för detta.

Bolaget har under året fortsatt att bygga upp det tredje steget promotion. När musiken är skapad och finns tillgänglig vill man utveckla artisten till att planera för ett steg till – att synliggöra musiken och artisten i bruset, exempelvis genom att nyttja sociala medier, press och agerande i live-situationer.

Det fjärde utvecklingssteget handlar om en spetsatsning med management. Ett fåtal av artisterna vill och kan satsa fullt ut och för dessa går bolaget in i en samproduktion för att utveckla karriären, ex för att genom ett management få tillgång till en kontaktyta ut i världen för marknadsföring, spelningar och sponsring.

Bolaget har tillsammans med Luleå Hockey och producenten Ola Gustafsson varit med och samproducerat samlingskivan ”Vi är Luleå Hockey” där överskottet från försäljningen ska användas till tjejjers utveckling i musikbranschen samt stöd till Luleå Hockeys ungdomsverksamhet.

Bolaget höll årsstämma den 16 april 2014. Landstingets ombud på stämman var Kent Ögren. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet. Styrelsen består efter årsstämman av Jan Palo (ordförande), Erik Haselqvist, Anna-Karin Gullberg, Gry Holmgren Hafskjöld och Hampus Kivimäe. Bolagets verkställande direktör är Pär Soini.

Stämman beslutade att den ansamlade vinsten på 55 219 kr balanseras i ny räkning. Bolaget ägs av landstinget och kommunerna Boden, Luleå, Pajala, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå. Beslut har också tagits av Jokkmokk och Piteå kommuner att bli delägare.

Norrbottens Energikontor AB

Norrbottens Energikontor AB (Nenet) är EUs nordligaste energikontor. Bolaget har huvudkontoret i Luleå samt ett projektkontor i Jokkmokk och ett i Umeå. Bolagets huvudsakliga uppdrag är att fungera som en kompetens- och samverkansresurs i energi- och klimatfrågor, initiera och samordna projekt, fungera som ägarnas expertorgan och hålla sig uppdaterad med omvärldsanalys. Verksamheten drivs i linje med regionala strategier och planer och målgruppen för verksamheten är främst kommuner och näringsliv.

Bolaget höll årsstämma den 16 april 2014. Landstingets ombud på stämman var Kent Ögren. Styrelsen består efter årsstämman av Erik Sandberg (ordförande), Kenneth Backgård, Stefan Lundmark, Ingrid Nohlgren, Ellinor Rönnkvist, Kristina Ek och Sari Ekblom. Bolagets verkställande direktör är Fred Nordström. Landstinget äger 50 procent av bolaget och kommunerna resten.

Ägardirektivet fastställdes med två nya uppdrag. Det första att bolaget operativt ska utföra landstingets åtaganden som regional samordnare i Borgmästaravtalet. Det andra uppdraget handlar om att bolaget ska utreda möjligheterna för hur ett regionalt energi- och klimatbranschråd för affärs- och projektutveckling inom cleantech-sektorn kan bildas och operativt drivas i Norrbotten.

Under 2013 gjorde bolaget ett underskott på 776 845 kr. Årets underskott beror bland annat på att förväntade beslut om projektfinansiering inte tagits

inom utsatt tid av bland andra Energimyndigheter samt att Tillväxtverket inte godkände ett upphandlingsförfarande av en extern konsult inom ett strukturfondsprojekt. De balanserade vinstmedlen uppgår till 3 409 281 kr. Stämman beslutade att bolagets vinst balanseras i ny räkning. Styrelsen och verkställande direktören beviljades ansvarsfrihet.

Bilaga

Avstämning samarbetsavtal med Troms fylkeskommun

I januari 2013 undertecknade Norrbottens läns landsting och Troms fylkeskommun ett förnyat avtal om samarbete (se bilaga). Avtalet gäller övergripande frågor och inom nio utpekade områden; Kultur och kulturarv, Utbildning och forskning, Näringsliv, Film, Infrastruktur, Besöksnäring, E-hälsa, Munhälsa.

Nedan följer en rapportering från varje område.

2. Kultur och kulturarv

Det finns en god och kontinuerlig relation mellan kulturcheferna i Norrbotten och Troms. Förutom att gemensamt arbete inom BEAC och Joint Working Group of Culture, JWGC, har man ofta kontakt för att utbyta erfarenheter.

Kolarctic projektet *New Horizons*, 2013-2014, som leds av Norrbottens läns Landsting främjar intensifierat kulturellt gränsöverskridande samarbete. Projektet har ett stort antal deltagare i fem delprojekt där Troms är delaktiga i delprojekten Barents Forum och Young Entrepreneurs samt har deltagare i styrgruppen för hela projektet.

- Barents Forum för strategisk kulturell planering och policy
Genomförande – ledande representanter, regionala kulturchefer, från varje deltagande region träffas för en årlig konferens med det uttryckliga syftet att forma strategier och program för utveckling av hållbara kulturella gränsöverskridande samarbeten. Eftersom deltagarna i de flesta fall är den viktigaste stöddelen i sina regionala kulturinstitutioner håller de bokstavligen nyckeln till framtiden, hållbar och utökat institutionellt samarbete.
- “Young cultural entrepreneurs”. Många unga entusiastiska entreprenörer kan hittas inom frivilligsektorn. Delprojektet ger dem möjlighet att få ett årsträning för att utveckla sina kunskaper och nätverk för att bättre förvalta gränsöverskridande samarbete.

Norrbottensmusiken

Projektet *Music On Top* är ett operativt samarbete mellan Norrbotten Big Band i Sverige, Oulu Sinfonia/Oulun Kaupunki i Finland, Kultur i Troms, Musikk i Nordland, Scene Finnmark och Nordnorsk Jazzsenter i Norge.

Music On Top genomförs med stöd från EU:s intreregprogram. Medfinansierare är Luleå kommun, Norrbottens läns landsting, Oulu kommun, Troms fylkeskommun och Norskt kulturskoleråd.

Mål

- Kompetensutveckling av musikalivet på Nordkalotten
- Mer samarbete och utökad verksamhet mellan projektets aktörer
- Skapa nya kontakter för musiker, ungdomar och musiklärare som är verksamma på Nordkalotten.

Projektet har valt att koncentrera sin verksamhet åren 2011-2014 på fyra aktiviteter.

- Young - utveckling inför framtiden
- Ensemble Collaboration - turné och samverkan över gränserna
- Producers Network
- Barents Forum - en ny arena för Nordkalottens musiker

Projektets styrgrupp har kommit fram till att man vill fortsätta samarbetet via ett nytt Interregprojekt, arbetsnamn *Music on Top 3*, mellan åren 2015-2017.

Norrbottens museum

I samband med konferens i Tromsø 2013 har man resonerat om gemensamt projekt kring *Artists in residence*. Ännu är inget konkret gjort.

Tromsø museum lånar föremål från Norrbottens museum. Konstnärer från Troms fylke medverkar i utställningen *Sami Contemporary*, en utställning om samtida samisk konst som invigs på Norrbottens museum hösten 2014

Hemslöjden

Projektet *Crossover Crafts - Artisans without borders, Kolarctic*. Leds av Midt-Troms Museum. Syftet med detta projekt är att åter skapa, bevara, överföra och dokumentera traditionella hantverkskunskaper. Detta för att bidra till bevaringen och lönsamheten av traditionella hantverk. Projektet omfattar t.ex. workshops, utställningar, utbildningar/kurser och läromedel.

Ajtte, svenskt fjäll- och samemuseum i Jokkmokk är partner och genom dem är hemslöjdskonsulenterna i NLL associerad part. En av hemslöjdskonsulenterna medverkar bland annat i aktiviteter i Tromsø under sommaren 2014.

Länsbiblioteken

Under 2013 besökte Norrbottens länsbibliotek Troms för att berätta om Norrbottens litteraturkartläggning, förstudiearbetet inför start av Litteraturrekurscentrum samt om arbetet med webbtjänster och med regional biblioteksutveckling. Troms länsbibliotek berättade om arbete med projekt och med webbresursen *"Fjordgaten - en vandring i lokal litteratur"* och den svens-norska resursen på nätet *"Samisk bibliotekstjänste"*. Det genomfördes också ett möte med fylkets bibliotekschefer för att berätta om hur Norrbottens läns landsting och kommuner arbetar med biblioteksutveckling, mediasamarbetet och hela projektet med Ett bibliotek samt om kommunikationssamarbetet som pågått sedan 2006.

Troms har under 2014 varit i kontakt för konsultering om norrbottensförfattare till ett projekt de har samt angående webbportalen Bibblo.se; webbverktyg, organisation av arbetet och om hur arbete med upphandlingarna skett.

3. Utbildning och forskning

Naturbruksgymnasium

Grans och Kalix Naturbruksgymnasium har sedan 2011 ett intensionsavtal med Senja gymnasium. Det handlar för elevernas del om möjligheter till praktik, sommarvikariat och klassresor. För lärarnas del handlar det om erfarenhetsutbyte kring undervisning; kursinnehåll och metodik.

Senaste aktiviteten var i november 2013 då elever och lärare från Senja besökte Grans och deltog i undervisningen samt gjorde arbetsplatsbesök.

Teknikenshus

Det finns idag ett väl fungerande samarbete mellan Nordnorsk Vitenstenter och Teknikens Hus. Det sker erfarenhetsutbyte vad gäller pedagogik och utställningsutveckling. Personal från de två science centren möts flera gånger per år i olika sammanhang.

Nordpraktik

Interreg Nord projektet *Nordpraktik* har koordinerats av Föreningen Norden Norrbotten och finansierats av bland annat landstinget. Troms fylkeskommune har varit en av huvudaktörerna i projektet.

Studerande inom den eftergymnasiala yrkesutbildningen väljer ofta att studera och arbeta inom sitt eget land. De praktiserar eller studerar sällan utomlands. Nya entreprenörer behövs i området. De kan finnas inom yrkesutbildningen och därför måste utbildningen bli bättre på att förbereda studerande på att starta eget. Nordpraktik ger studerande på eftergymnasial yrkesutbildning en möjlighet att ta del av en internationell utbildning och praktik utomlands för att utveckla deras yrkeskunskaper och kännedom om Nordkalotten. Samtidigt ges de studerande och medverkande företagen möjlighet att lära känna en ny marknad genom konkreta samarbetsprojekt. I projektet testas

ett program där studerande på den eftergymnasiala yrkesutbildningen formulerar affärsprojekt som matchas med företag i grannländerna. Dessutom samlas målgrupper i ett antal seminarier samt till en avslutande konferens för att diskutera vilka hinder som finns för att internationalisera yrkesutbildningen och stödja affärsutveckling över nationsgränser. Projektet har nyligen avslutas och totalt 23 ungdomar tog del av möjligheten.

4. Näringsliv

Nordic Business Link

Sedan 2008 har projektet *Nordic Business Link* och *Nordic Business Link 2.0* arbetat med att stötta små- och medelstora företag att analysera sina produkter eller tjänster inför en utökad marknad, varit behjälpliga för dessa företag när de beslutat sig att ta steget över nationsgränsen och där försöka skapa större och bättre affärer. Nordic Business Link 1, som genomfördes under perioden 2008 - 2011, hade sitt huvudsakliga fokus på att medvetandegöra företagen för de möjligheter som finns med anledning av den pågående investeringsboom som nu råder.

Nordic Business Link 2.0 har på ett mer företagsnära sätt haft fokus på det enskilda företaget och kunnat stötta företagen i att skapa större och bättre affärer. Från och med 2011 har projektet bland annat kunnat visa på:

- 33 seminarier med 1106 deltagare/ företag
- 6 affärsdelegationer med 97 deltagande företag
- En informationssida, www.nordicbusinesslink.eu, där bland annat relevant information finns att finna för företag som är i färd att söka ny marknad över gränsen.
- Deltagande på ett antal större mötesplatser/ konferenser (Barentshavskonferensen i Hammerfest, LARV, Sustainable wood Building Expo, EuroMine Expo, Go North, Arctic Business Forum m fl)

Förstudie om Nordic Business Support

Genom Nordic Business Link 2.0 har Handelskammaren utarbetat goda modeller och ett gott samarbete med norra Norge och norra Finland. Förstudien syftar till att genom kartläggning och analys av de erfarenheter man fått från Nordic Business Link och Nordic Business Link 2.0 ta fram ramarna till ett huvudprojekt där man har former för att fortsätta utveckla det stöd små och medelstora företag behöver för att nå samarbeten över gränserna.

Förstudien ska skapa ett färdigt koncept inklusive insatser, geografisk utsträckning, eventuella branschspecifika begränsningar, tidsplaner, kartläggning av lämpliga projektparter, budget och tilltänkt finansiering. Denna analys ska under förstudien även förankras hos tilltänkta projektpartners och finansiärer.

Förstudie Nordnorgealliansen

En allians bestående av Almi Företagspartner Nord AB, Business Sweden, Centek, Connect Norr, InternetBay, IUC Norrbotten, Norrbottens Energikontor AB och Norrbottens Handelskammare arbetar för att etablera en långsiktig verksamhet med syfte att skapa tillväxt bland små- och medelstora företag i Norrbotten genom att åstadkomma fler affärer med företag i Nordnorge.

Idag genomförs en liten mängd affärer mellan Norrbotten och Nordnorge samtidigt som de satsningar som genomförs upplevs för splittrade och för små i omfattning. I en förstudie vill alliansen arbeta fram en organisation som fungerar långsiktigt och ger rätt typ av stöd till företag som har potential att skapa affärer med partners i Nordnorge.

Syftet är att bygga en organisation för "en väg in" för företag och organisationer i norra Sverige och Nordnorge. Genom att bilda en form av "handelshus" mellan Sverige och Norge kan projektsatsningar som olika aktörer genomför koordineras så att relevanta resultat och kontakter kan dokumenteras och bibehållas.

Som exempel har även Oulu nyligen invigt sitt kontor "Suomi Talo" i Tromsö.

5. Film

Tromsö Filmfestival är Norrbottens närmsta större filmfestival med internationellt omfång och ambition. Det är för Filmpool Nord och den norrbottniska branschen en prioriterad festival och mötesplats. I samband med öppningskonferensen vid 2013 års festival i Tromsö medverkade Filmpool Nords vd som en av huvudtalarna. Tematiken var att berätta om Filmpool Nord och de svenska succéregionerna. Anförandet väckte stor uppmärksamhet och har resulterat i ytterligare invitationer från den norska filmmiljön liksom ett än närmare samarbete med såväl Filmcamp som Nordnorsk Filmcenter (Filmpool Nords motsvarigheter i Nordnorge med säte i Troms fylkeskommun.) Norrbottens framsynta och framgångsrika satsning på en regional filmorganisation skapar goodwill, samarbetsmöjligheter och affärsmöjligheter mellan Norrbottens län och Troms fylkeskommun.

Interreg projektet *FilmArc 2.0* har Tromsö som en av de årligt återkommande mötesplatserna. Dessa möten äger företrädesvis rum i anslutning till TIFF. Samarbetet har nu resulterat i ett nätverk som kommer att leva vidare och fungera även vid sidan av Interreg projektet. Parterna i Sverige, Oulu och Tromsö har definierat Tromsö som en av de fysiska platser där aktörerna även framgent kommer att mötas. Fasta och årligt återkommande mötesplatser är en nödvändig pusselbit för att hålla nätverket över landsgränserna levande och aktivt.

Det publika intresset för filmer producerade av norrbottningar eller i Norrbotten är påtagligt i Tromsø. Svensk film har hög status generellt – och de norrbottniska filmer som visas på TIFF röner påtagligt ofta än mer publikt intresse. Tematiken i våra filmer är många gånger lika angelägen för invånarna i Nordnorge som det är för oss själva. Detta blev ytterst påtagligt vid 2013 års TIFF: invigningsfilmen *Mig äger ingen* är lika viktig och igenkänningsbar för normän som för oss svenskar. Majlis Skaltjes dokumentär *Jojk* har nästan fler publikintressenter i Norge än i Sverige. Regissören Gunilla Breskys filmer blir alltid mycket väl mottagna i Tromsø, vilket även blev fallet med hennes senaste film *Jag stannar tiden*. Dagen efter festivalpremiären på TIFF genererade Breskys film en helsida i tidningen Nordlys och erhöll högsta betyg.

Sammanfattningsvis: Norrbottens och Filmpool Nord's samarbete med Troms fylkeskommun och TIFF bereder väg för ett större publikt intresse för filmer producerade av norrbottningar, inte bara vid själva festivalen – det fungerar även som dörröppnare till mer publik i hela Norge.

Filmpool Nord ställer sig positiv till ett utbyte och samarbete mellan ungdomar i Troms och Norrbotten inom filmens område. Det kommer att gynna Filmpool Nord's strävan att öka rörligheten i väst-östlig riktning för att stärka kompetens och bemanning i kommande projekt. Arbetskraft och bolag tenderar att slentrianmässigt röra sig nord-sydlig riktning.

6. Infrastruktur och kommunikationer

Den 13 januari 2014 avgick det första flyget från Oulu via Luleå med destination Tromsø. Landstinget, Troms fylkeskommune och Business Oulu har gemensamt tagit initiativ till att etablera en flyglinje mellan Oulu - Luleå – Tromsø. Målsättningen är att från och med hösten flyga reguljärt fyra gånger i veckan. Den nya flyglinjen har fått namnet Arctic Airlinck.

Norrbottens Handelskammare har fått i uppdrag att tillsammans med intressenter från respektive länder att etablera flyglinjen. Inledningsvis flygs sträckan Oulu-Luleå-Tromsø fyra gånger under våren 2014 i samband med fyra event. Flygtiden blir cirka 1 timme och 5 minuter mellan Luleå och Tromsø.

7. Miljö och klimat

Nenet har ett pågående Interreg- projekt *Northern Network on Climate Change* (NNCC) med samverkan med Nordland och Troms Fylke. Troms universitet är en av associerade partners till projektet. Jokkmokk Winter Conference som är en del av NNCC-projektet hade deltagare från Troms. NNCC-projektet avslutas i april 2014.

För närvarande för Nenet samtal med Tromsø universitet om nya gemensamma projekt till kommande Interreg- program. Ett energiefektiviseringsprojekt riktat till företag och ett solenergiprojekt. Utöver

det deltar Nenet i ett regionalt initiativ (NORA) tillsammans med Centek, IUC Norrbotten, Almi, Connect, Business Sweden, med flera som syftar till att underlätta för norrbottniska företag att ta uppdrag i Nordnorge och ökad samverkan.

Nenet tycker att det skulle vara intressant att starta ett nära samarbete för CO₂-redovisning byggt på Nenets "Energilupp". Det finns stöd för ett sådant arbete inom befintligt avtal (7.4). Det krävs lite uppdatering och planeringsjobb, men det skulle vara ett bra vänregionsarbete som båda skulle ha nytta av.

8. Besöksnäring

I samband med ett möte inom Arktiska rådet i slutet av november 2013 diskuterade Swedish Lapland Tourism med Norsk Reiseliv och Finska Lappland om viljan att sammandra i gemensamma marknadsaktiviteter gentemot fjärrmarknad. Alla tre parter ställer sig positiva till samarbete

Länsstyrelsen Norrbotten informerade vid tillfället om möjligheten att söka ett gemensamt marknadsföringsprojekt via Interreg. Då alla förutsättningar för det nya Interregprogrammet är klart, kommer parterna träffas igen för att se över möjligheten till en gemensam ansökan och genomförande. Detta bedöms som mycket positivt och ett sätt för norra Skandinavien att samverka för att ta en internationell position på den globala resemarknaden.

9. E-hälsa

För närvarande pågår två projekt där personal från landstinget och personal från det nationella kompetenscentrum NST (Nationellt Senter för Telemedisin og Samhandling) som finns i Tromsø:

MOMENTUM är ett nätverksprojekt som syftar till att ta fram en blueprint på hur telemedicin/e-hälsa kan implementeras. Projektet har en ganska låg aktivitet med ett antal möten om året. Projektet är ett tematiskt nätverksprojekt inom CIP-programmet

RemoDem är ett projekt som syftar till att utvärdera befintlig teknisk möjlighet att underlätta vården av dementa patienter i glesbygd.

Det bedöms svårt att ha en direktkoppling till Troms inom Vänregionavtalet då motsvarande landstingsbedrivna vård är statlig i Norge. Primärvårdsläkarna i Norge tillhör kommunerna.

10. Munhälsa

Inom ramen för samarbetsavtalet har Troms tagit initiativ till ett projekt om Tandvårspersonalens arbetsmiljö för att jämföra skillnader och likheter i Sverige, Norge och Finland. Parterna har gemensamt börjat förbereda frågeformuläret. Tandvården väntar på besked från Tromsö angående finansiering av studien.

Bilaga

**Samarbetsavtal
mellan Norrbottens läns landsting, Sverige
och Troms fylkeskommune, Norge**

I enlighet med vänskapsavtalet mellan Norrbottens läns landsting och Troms fylkeskommune, undertecknat den 11 januari 2006, är Norrbottens läns landsting och Troms fylkeskommune (nedan kallat parterna) eniga om följande riktlinjer för samarbetet under perioden 2012-2015:

1 Inledningsvis

- 1.1 Parterna uttrycker sitt intresse för att det hålls möten mellan institutioner som representerar näringsliv, infrastruktur och kommunikation, utbildning, kultur, hälsa samt turism för att diskutera grunderna för samarbete och utveckling av existerande samarbetsavtal/projekt.
- 1.2 Parterna avser bidra till att projekt där gemensamma intressen föreligger blir realiserade, bland annat vad gäller finansiering av projekt via olika EU-program och andra finansieringskällor.
- 1.3 Parterna verkar för att etablera rutiner för ömsesidigt informationsutbyte i förhållande till internationella forum där båda parterna är representerade.
- 1.4 Parterna är positiva till och stödjer det samarbete som uppstått mellan de nordliga länen i Norge, Sverige och Finland (NSPA, Northern Sparsely Populated Areas) och uppmanar sina hemmaorganisationer och Brysselkontor till ett nära samarbete genom ömsesidigt informationsutbyte.
- 1.5 Parterna ser positivt på och stödjer de riksöverskridande samarbetena inom High North och Arktiska rådet.
- 1.6 Parternas tjänstemän ansvarar för koordinering och implementering av gällande samarbetsavtal.
- 1.7 Alla punkter i avtalet har ett integrerat urfolk/nationellt minoritetsperspektiv.
- 1.8 Alla punkter i avtalet skall omfatta principen om ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar tillväxt.

2 Kultur och kulturarv

- 2.1 Parterna understryker betydelsen av gemensamma kulturarrangemang och kulturutbyte för att profilera och stärka den regionala identiteten.
- 2.2 Parterna kommer att bidra till att utveckla och stärka samarbetet med institutioner och organisationer för utveckling av konst- och kulturområdet i Norrbotten och Troms.
- 2.3 Parterna anser att den starka utvecklingen inom kulturella och kreativa näringar är viktig och kommer att se till att samarbete inom detta område möjliggörs samt att gemensamma kulturprojekt genomförs.

- 2.4 Parterna kommer att initiera gemensamma kulturprojekt med vikt på kultur som näring och ser att det kommer att ge viktiga näringsrelaterade och kulturella kringverkningar i länen.
- 2.5 Parterna stödjer åtgärder med sikte på nätverksbyggande och erfarenhetsutbyte inom kulturområdet.
- 2.6 Parterna är positiva till att utveckla samarbete mellan ungdommar från Troms och Norrbotten genom UMK-Arctic.
- 2.7 Parterna kommer att arbeta för att göra det möjligt att vidareutveckla det musikaliska och kulturella samarbetet mellan länen. Projektet "Music on Top II" är här ett viktigt bidrag med sitt fokus på talangutveckling och på att bjuda in och vidareutveckla den samlade musikkompetensen på Nordkalotten.
- 2.8 Parterna kommer att bidra och utveckla och stärka samarbetet inom kulturarv och mellan museer, ursprungsbefolkning/nationella minoriteter genom att underlätta för möten och informationsutbyte mellan de regionala förvaltningsinstitutionerna, regionala museer, samiska museer, kulturinstitutioner för nationella minoriteter, regionala arkivinstitutioner och naturbruksinstitutioner.
- 2.9 Parterna bidrar till samarbete mellan länsbiblioteken i Norrbotten och Troms genom att etablera nätverk och underlätta för erfarenhets- och kunskapsutveckling. Parterna vill hålla varandra orienterade om planer och strategier omkring litteratur och förmedling av litteratur.
- 2.10 Parterna kommer att främja samarbete knytt till projekt med flerkulturell prägel inom norska och svenska kommuner.
- 2.11 Parterna avser att underlätta samarbete, erfarenhetsutveckling och byggande av nätverk inom folkhälsa/kultur och hälsa.

3 Utbildning och forskning

- 3.1 Parterna kommer att verka för att utveckla ett samarbete på gymnasial nivå.
- 3.2 Parterna stöttar samarbetsavtalen mellan Breivika gymnasium och Utbildning Nord och uppmuntrar till vidare samarbete.
- 3.3 Parterna kommer att verka för ett samarbete mellan Grans Naturbruksskola och Senja gymnasium.
- 3.4 Parterna kommer att verka för nätverksbyggande och utbyte av studenter och lärare från den eftergymnasiala yrkeshögskolan i Troms och liknande institutioner i Norden, vilka kan bidra till att öka entreprenörsskapskompetensen över landsgränserna genom projektet «Nordpraktik» och i samarbete med Föreningen Norden, Norrbotten.
- 3.5 Parterna kommer att verka för att öka samarbete mellan Teknikens Hus och Nordnorsk vitensenter som ett medel för att styrka rekrytering till naturvetenskap och teknologi.
- 3.6 Parterna avser stimulera till och underlätta för framtida samarbeten och utbyten mellan högre utbildningsinstitutioner och universitet mellan Norrbotten och Troms exempelvis genom att stimulera utbyte mellan studeranden, lärare och utbildningsledare som är verksamma vid Luleå Tekniska universitet, Musikhögskolan i Piteå och Universitetet i Tromsø.

4 Näringsliv

- 4.1 Parterna kommer att verka för ett utökat företagssamarbete genom stöttande strukturer och kontinuerligt bidra till att skapa kontaktytor för näringslivsfrämjande organisationer.
- 4.2. Parterna verkar genom samarbete för att bryta ned gränshinder och säkerställa att regelverk, inklusive olika praxis, inte skapar onödiga hinder för företagssamverkan över landsgränserna. Detta görs bland annat genom deltagande i Nordkalotträdet.
- 4.3 Parterna kommer att i samråd med expertis arbeta för att potentialen som getts genom sammankopplingen av näten (fibernät mellan länen) tillvaratas exempelvis skapa bra offentliga tjänster och tjänster som stödjer industriell utveckling.
- 4.4 Parterna ser positivt på kompetensförsörjande initiativ som verkar för att ta tillvara på parternas kompetenser och bidrar till rörlighet över gränserna.

5 Film

- 5.1 Parterna ska arbeta för att ytterligare utveckla samarbetet inom filmen (bland annat genom TIFF) för att säkerställa filmaktiviteternas kontinuitet och skapa ett regionalt mervärde.
- 5.2 Projektet «FilmArc 2.0» spelar en central roll genom sitt fokus på kompetens och kompetensutveckling och utveckling av gemensamma projekt.
- 5.3 Genom samarbete verkar parterna för att produktioner ska nå en bredare publik.
- 5.4 Parterna anser att det är viktigt att satsa på talangutveckling för att säkra rekryteringen till filmbranschen och är positiva till samarbete mellan ungdomar från Troms och Norrbotten.

6 Infrastruktur och kommunikationer

- 6.1 Parterna har på grundval av gemensamma intressen för avsikt att samarbeta närmare för att analysera och identifiera problem och möjligheter i samband med transport och infrastruktur i de två länen:
 - Övergripande transportkorridorer (väg, järnväg, luftfart och sjöfart)
 - Utveckling av samarbete mellan hamnar och hamninfrastruktur
 - Passagerar- och kollektivtrafik
 - Ökat samarbete genom att utnyttja de möjligheter som finns genom exempelvis Nordliga dimensionen och Interreg
- 6.2 Parterna kommer att fortsätta att samarbeta om åtgärder och lösningar som gör en tids- och kostnadseffektiva flygförbindelse över gränsen möjligt att förverkliga.
- 6.3 Parterna kommer att bidra till att marknadsföra och stödja initiativ för att stärka utvecklingen av kommunikationer i öst-västlig riktning.

- 6.4 Parterna kommer att främja ett ökat samarbete mellan vägmyndigheter i form av kunskap och erfarenheter samt information om väg- och körförhållanden, särskilt på vintern.
- 6.5 Parterna stödjer arbetet med att etablera en flygrutt tvärs över gränserna.

7 Miljö och klimat

- 7.1 Parterna kommer att samarbeta om en övergripande och hållbar förvaltning av naturresurser i norr, genom utbyte av kunskap och information om tillståndet särskilt för landskap, vatten och biologisk mångfald.
- 7.2 Parterna kommer att bidra till erfarenhetsutbyte om produktion och användning av förnybar energi, med särskild betoning på bioenergi och hållbart nyttjande av skogens resurser.
- 7.3 Parterna kommer att utbyta erfarenheter och samarbeta om åtgärder för energieffektivitet och reduktion i den totala energiförbrukningen.
- 7.4 Parterna avser att utveckla erfarenheter och samarbete om utveckling och bruk av CO₂-redovisning, och främja åtgärder som bidrar till minskning av utsläpp av växthusgaser.

8 Besöksnäring

- 8.1 Parterna är överens om att åtgärder inom infrastruktur och kommunikation är väsentliga för besöksnäringen.
- 8.2 Parterna ser positivt på möjligheterna till samarbete mellan turistföretag, inklusive Troms avdelning i Nordnorsk Reiseliv AS och Swedish Lapland Tourism, genom projekt som fokuserar på utveckling av kunskap om marknaden, paketprodukter över gränserna, kompetenshöjande åtgärder och företagsnätverk.
- 8.3 Parterna kommer att uppmuntra gemensamma insatser mot prioriterade marknader.

9 E-hälsa

- 9.1 Parterna arbetar för att stärka det befintliga samarbetet inom e-hälsa och telemedicin och skapa förutsättningar för en vidareutveckling inom områdena genom att bidra till nya samarbetsprojekt över riksgränserna.
- 9.2 Parterna kommer att verka för ett utbyte av erfarenhet och information gällande statusen inom e-hälsa och telemedicin.
- 9.3 Parterna kommer att verka för att utveckla ett samarbete med inriktning mot kompetensutveckling inom hälso- och sjukvård.
- 9.4 Parterna avser att öka satsningen inom de nordliga områdena genom att skapa förutsättningar för ökad forskning och utveckling samt nyttjandet av ny teknologi med inriktning mot att erbjuda befolkningen ett bra och likvärdigt utbud av hälso- och sjukvård.

10 Munhälsa

- 10.1 Parterna undersöker möjligheterna för att det upprättas ett samarbete om barntandhälsa.
- 10.2 Parterna stödjer initiativ till odontologisk forskning som tittar på likheter och skillnader i grupper av patienter i de två regionerna. I Troms fylke kan sådan forskning få stöd i forskningsmiljöer på både Hälsouniversitetet i Tromsö och på Tandhälsa servicecenter för Nordnorge, som ägs av Troms fylkeskommun. Forskningsmiljöer från svenskt håll som kan stötta arbetet är exempelvis Kompetenscenter i Luleå samt tandläkarhögskolan i Umeå.
- 10.3 Parterna ser positivt på länsöverskridande samarbeten på forskarnivå.

Samarbetsavtalet är utfärdat i två exemplar på svenska och norska. Avtalstexterna har samma giltighet.

Tromsö, 17 januari 2013

Kent Ögren
landstingsråd
Norrbotten läns landsting

Pia Svensgaard
fylkesrådsleder
Troms fylkeskommune